

Jules Victor ANSPACH

° Brussel 20-7-1829

† Etterbeek 19-5-1879

Burgemeester van Brussel 1863 - 1879

Jules-Victor Anspach werd te Brussel in de Schildknaapstraat (ter hoogte van de Leopoldstraat) geboren op 20 juli 1829. Een gedenkplaat op de gevel herinnert ons aan dit feit. Hij was de zoon van François Louis Jean Anspach, handelaar en bankier en van Marie Françoise Aglaé Honnorez. De jonge Jules was een goed leerling en student. Hij volgde eerst de lessen aan de "Athénée Royal" te Brussel en vervolgens werd hij student aan de U.L.B., waar hij in 1851 afstudeerde als doctor in de rechten.

Hij vestigde zich als advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel. Als jonge advocaat was hij gepassioneerd door het Romeins recht. In 1835 verdedigde hij zijn proefschrift aan de U.L.B. en ambieerde een leerstoel aan de universiteit. In 1856-1858 verscheen van zijn hand een belangrijk werk, getiteld: "De la Procédure devant les Cours d'Assises".

Op de plaats waar Jules Anspach werd geboren, in de Schildknaapstraat, werd een gedenkplaat aangebracht.

JULES ANSPACH ALS BURGEMEESTER

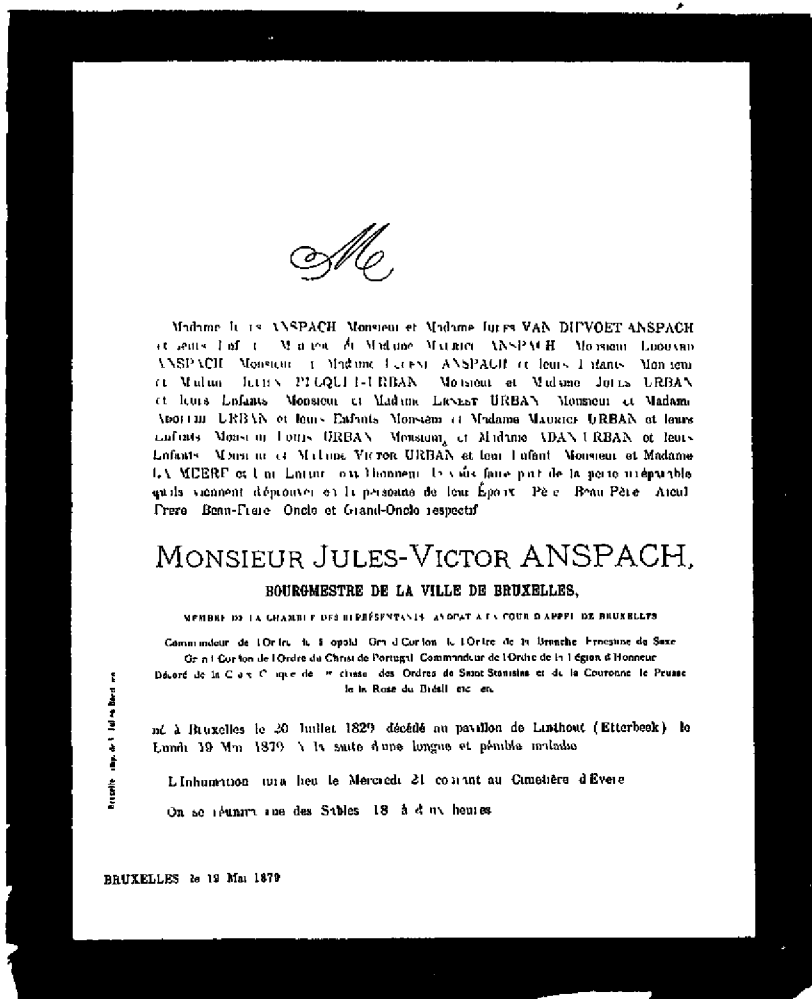
Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 27 oktober 1857 werd Jules Anspach verkozen als liberaal gemeenteraadslid van Brussel. Hij stapte hiermee in het spoor van zijn vader, die ook gemeenteraadslid was van Brussel van 1838 tot 1847. Vrij snel werd Jules Anspach op 27 december 1857 schepen in vervanging van Victor Auguste Walter. Als vijfde schepen had hij de bevoegdheid over Openbaar Onderwijs en Schone Kunsten en genoot een bijzonder groot vertrouwen vanwege burgemeester Charles De Brouckere. Eind 1860 werd Anspach eerste schepen en verving burgemeester André Fontainas tijdens diens ziekte. Bij K.B. van 15 december 1863 werd Jules Anspach benoemd tot burgemeester van Brussel.

Vanaf het ogenblik dat Anspach eerste schepen werd hield hij zich intens bezig met de problemen betreffende de sanering van de Zenne. Anspach woonde zelf in de benedenstad op loopafstand van de Zenne. In 1861 had reeds de provincieraad van Brabant een dertienkoppige commissie belast met het onderzoek van tien projecten voor de sanering van de Zenne. In maart 1865 kregen de plannen van Léon Pierre Suys van het Stadsbestuur de voorkeur. Ook koning Leopold II had grootse urbanisatieplannen voor Brussel en steunde Anspach in diens project. De dag van zijn troonsbestijging (17 december 1865) werd koning Leopold II bij de Lakensepoort verwelkomd door burgemeester Anspach en het stadsbestuur. Hier hield koning Leopold II een geïmproviseerde toespraak waarin hij Anspach steunde: "Ik hoop dat Brussel verfraaid zal worden zoals het een hoofdstad past en dat Brussel met de steun van onze regering vlug moge verlost zijn van die modderpoel die men de Zenne noemt". Enkele maanden later, in mei 1866, brak een cholera-epidemie uit, die 3.467 slachtoffers eiste op een bevolking van 190.000 inwoners. Anspach bezocht zelf de slachtoffers in de armenwijken, dikwijls vergezeld van dokters met onder andere: Van Volxem, Feigneaux en Henri Max (de vader van de latere burgemeester Adolphe Max). Deze handelswijze van Anspach bezorgde hem een grote populariteit. De cholera-epidemie kon de uitvoering van de werken alleen maar bespoedigen. Het jaar daarop (13 februari 1867) werden zij aangevat en vijf jaar later vloeide de Zenne onder de lanen van het stadscentrum.

In de gemeenteraad was niet iedereen opgetogen met dit project. Raadslid-ingenieur François Splingard en letterkundige Ignace-Eugène Bochart voerden een harde oppositie. Deze laatste trok Jules Anspach zelfs voor de Rechtbank. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1869 werd Anspach amper herkozen. Er was kritiek en ontevredenheid bij een deel van het kiezerskorps. Deze oppositie werd aangewakkerd door de linkse liberalen, o.l.v. Paul Janson, dit i.v.m. de financiering van de werken van de overvelving. Het stadsbestuur had namelijk de belastingen moeten verhogen om de werken te kunnen financieren. Ondertussen was Jules Anspach liberaal-volksvertegenwoordiger (1866-1879) geworden en gebruikte hij het spreekgestoelte van de Kamer om zijn beleid in de hoofdstad te motiveren en te verdedigen. Anspach wist elke aanval af te slaan en op 30 november 1871 werden de middenlanen ingehuldigd en in gebruik genomen. De Zenne in openlucht behoorde voor altijd tot het verleden.

In februari 1872 organiseerde de stad een wedstrijd voor architecten om de bouw op de nieuwe middenlanen te stimuleren. Prachtige herenhuizen werden hier opgetrokken. Op 15 maart werd de officiële toelating gegeven om een tramlijn aan te leggen. Op 27 december werd "De Beurs" geopend en het banket van de handel op 10 januari 1873 betekende de kroon op het werk van Anspach.

Burgemeester Anspach wist van geen ophouden. In juni 1871 werd een project aangenomen voor de bouw van de Handelsgalerij (tussen de Nieuwstraat en de Zilverstraat / Martelarenplein). In 1874 werd de basis gelegd voor de grootse veranderingswerken in de Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuwwijk (tussen de Schaarbeeksepoort

en het Parlement). In 1875 werd het plan van architect Gédéon Bordiau door het stadsbestuur goedgekeurd voor de urbanisatie van het Noordoostelijk gedeelte van de Leopoldswijk. Nog in 1875 werd een nieuwe waterverdelingsnet in gebruik genomen, gebaseerd op het draineren van de waters van het Terkamerenbos en van het Zoniënwoud. Een waterreservoir werd te Etterbeek aangelegd. In het centrum werden nog andere urbanisatieplannen uitgevoerd: de Arenbergstraat werd verbreed, de Sint-Goedelestraat geopend, de Anderlechtstraat verlengd. De "Centrale Hallen" (op de plaats van de huidige Parking 58) werden gebouwd en het militair oefenveld werd verplaatst naar Elsene.

Op 15 augustus 1877 werd, op het grondgebied van Evere, de nieuwe stads-begraafplaats ingehuldigd. De drie bestaande parochiebegraafplaatsen van de stad Brussel (gelegen: te Sint-Gillis, op het Scheutveld te Sint-Jans-Molenbeek en te Brussel-Leopoldswijk) zullen enkele decenia later verdwijnen. In 1878 begon Anspach met de voorbereidingen van de wereldtentoonstelling van 1880 voor de 50ste verjaardag van het onafhankelijke België, die plaats had op het oude militair oefenveld, het huidige Jubelpark.

Op 31 mei 1869 werd de eerste paardentram op rails ingehuldigd en verbond de Schaarbeekpoort met het Ter Kamerenbos. Tien jaar later, in 1879, werden de bestaande omnibus- en trammaatschappijen op het grondgebied van Brussel stad gefusioneerd tot één maatschappij: "Les Tramways Bruxellois".

Vermelden wij dat Anspach als burgemeester in 1874 het initiatief nam en de eerste "Conferentie van de Brusselse burgemeesters" bijeenriep om gemeenschappelijke problemen te bespreken. Deze samenkomsten hebben nu nog regelmatig plaats. Burgemeester Anspach zal de geschiedenis ingaan als de "Baron Haussmann" van Brussel, omwille van de aanleg van de middenlanen.

Reeds van bij de oprichting, in 1865, was Jules Anspach lid van de Algemene Raad en van de Raad van Beheer van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas (1865-1879). Na zijn overlijden zal zijn zoon, Maurice Anspach, hem in deze functies opvolgen. Als burgemeester geraakte Jules Anspach in juli 1872 in conflict met de Raad van Beheer van de ASLK. Deze had een nieuw gebouw voorzien aan de Zennelaan (het huidige Metropolehotel aan het De Brouckereplein) met een bijzondere sobere gevel. Dit was niet in overeenstemming met het beleid van de stad Brussel, dat prachtige herenhuizen voorzag op de nieuwe middenlanen.

Ook Jules Anspach had gezondheidsproblemen. Eind 1878 verbleef hij gedurende drie maanden in Nice (Frankrijk) om te rusten. Hij was niet hersteld, maar werd teruggeroepen. Enkele maanden later op 19 mei 1879 viel hij in coma tijdens een wandeling op het familiedomein, bij zijn broer Eugène Anspach te Linthout-Etterbeek, met de dood als gevolg. Hij was nog geen vijftig jaar. Zijn begrafenisuitvaart als burgemeester in functie was zeer groots.

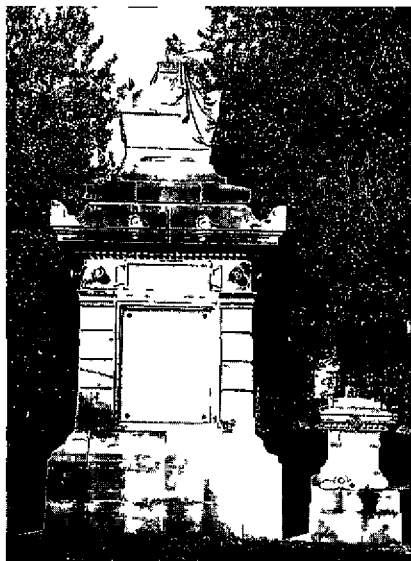
GRAFMONUMENT

Jules Victor Anspach werd bijgezet op de begraafplaats van de stad Brussel, die door hem op 15 augustus 1877, werd ingehuldigd. Zijn grafmonument werd opgericht en gefinancierd door de stad Brussel (perk 14, rond punt van de Burgemeesters. Concessienummer 115, 1879). Het imposante grafmonument, versierd met het stads-wapen, is vervaardigd uit blauwe steen en witte marmer en is het werk van Victor Jarnae, stadsarchitect.

LAAN EN MONUMENT

Op 20 mei 1879 kwam de gemeenteraad samen om kennis te nemen van het overlijden van burgemeester Jules-Victor Anspach. Tijdens dezelfde zitting werd besloten om de "Boulevard Central" de "Middenlaan" te herdopen tot de "Jules Anspachlaan". (Bulletin Communal, 1879, I, p. 332).

Op het De Brouckereplein werd op 22 augustus 1897 het monument met fontein ingehuldigd. Meerdere kunstenaars-beeldhouwers hebben hieraan meegewerkt: Paul De Vigne, Juliaan Dillens, Godfried Devreese en Pieter Braecke. Het geheel is een concept van architect Emile Janlet (Brussel 1839 - Brussel 1918). Omwille van metrowerken werd het monument in 1973 verwijderd. Het werd op 8 mei 1981 aan het uiteinde van de Brandhoutkaai en de Baksteenkaai heringehuldigd.

Het grafmonument van burgemeester Jules ANSPACH, op de begraafplaats van Brussel-stad.

Het Anspachmonument aan de Brandhoutkaai / Baksteenkaai te Brussel.

ZIJN VADER, FRANÇOIS ANSPACH

François Louis Jean Jacques Anspach, geboren te Brussel op 8 oktober 1784. François Anspach is de enige van zijn broers en zusters die te Brussel werd geboren. Zijn vader de protestantse predikant Isaac Salomon jr. Anspach verbleef van 1784 tot 1789 als banneling te Brussel. Later keerde François terug naar Brussel, waar hij in 1826 huwde met Mélanie Honnorez en op 8 juni 1858 overleed. Hij werd handelaar, zakenman en liberaal politicus. Hij trad in dienst van het textielbedrijf "Gros, Odier, Roman en Compagnie", geleid door uitgeweken burgers uit Genève, dat later herschikt werd tot "Odier, Roman en Anspach". In 1836 stichtte hij de "Caisse Hypothécaire", waarvan hij in 1840 directeur werd. Van 1834 tot 1838 was hij eerst rechter en nadien (1838-1839) voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Brussel.

Hij was beheerder van meerdere maatschappijen: Société Linière de Saint-Léonard (1838-1857), Banque de Belgique (1839-1858), S.A. des Hauts Fourneaux de Pommereoul (1857), S.A. pour la Fabrication de Soieries, S.A. des Galeries de Saint-Hubert et de leurs Embranchement, S.A. du Chemin de Fer de la Sambre à la Meuse, Société Belge et Etrangère d'Assurances contre les Risques de Mer, de Transport par Eau et par Terre et de Grêle.

Hij was toegetreden tot de vrijmetselaarsloge "Les Amis Philantropes" en op politiek vlak was hij één van de medestichters van de "Association Libérale" en van de "Union Constitutionnelle" (1846). Hij werd liberaal gemeenteraadslid van Brussel (1838-1847) en werd op 10 juni 1845 volksvertegenwoordiger in vervanging van Hippolyte Van Volxem (de vroegere burgemeester van Brussel). Hij zelf werd vervangen als kamerlid door Louis De Fré (de burgemeester van Ukkel). Hij nam in de Kamer geregeld het woord inzake financiële aangelegenheden, de jaarlijkse budgetten en landsverdediging. Van 1848 tot 1858 was hij de ouderdomsdeken van de Kamer.

ZIJN ZOON, MAURICE ANSPACH

Maurice Anspach werd geboren te Brussel op 20 september 1834 en overleed te Brussel op 20 november 1942. Zijn ouders woonden in de Zandstraat 18 te Brussel en bracht zijn jeugd door in de omgeving van de Broekstraat en het Martelarenplein. Hij was een bijzonder goed student en volbracht zijn studies aan de Applicatieschool van de Militaire School. Hij werd officier bij de Genie te Antwerpen. Hij verliet het leger en lanceerde zich in het zakenleven. Hij werd afgevaardigd-beheerder van de Ateliers Métallurgiques "La Brugeoise" en werd voorzitter van de Fédération des Constructeurs de Belgique. In 1879 volgde hij zijn vader op in de Algemene Raad en de Raad van Beheer van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas (ASLK) en van 1919 tot 1936 was hij voorzitter van de Raad van Beheer. In 1936 legde hij al zijn functies neer bij de ASLK.

ZIJN BROER, EDOUARD ANSPACH

Edouard Charles Anspach werd geboren te Brussel op 24 februari 1831. Hij overleed te Tanger op 16 februari 1902. Hij beëindigde zijn kandidatuur letteren en wijsbegeerte aan de U.L.B. en begon op 19 oktober 1857 een carrière bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken, waar hij attaché werd bij de gezantschappen. In april 1858 werd hij secretaris van gezantschap en verbleef achtereenvolgens in Persië, Algiers (1861), Constantinopel (oktober 1862), Rio-de-Janeiro (waarnemend zaakgelastigde, maart 1864) en Rome (juli 1865). Hij werd achtereenvolgens minister-resident te Rio-de-Janeiro (maart 1868), Stockholm (juni 1873) en Lissabon (februari 1876). Nadien werd hij gevolmachtigd-minister te Madrid (juni 1877) met bijzondere zending, belast met het beheer van het belangrijke Consultaat-Generaal van Marokko, met residentie te Tanger (december 1888), waar hij op 16 februari 1902 overleed.

ZIJN BROER, EUGENE GUILLAUME ANSPACH

Eugène Guillaume Anspach werd geboren te Brussel op 7 februari 1833, volgde rechten aan de U.L.B. en werd lid van de Orde van Advocaten in 1859, maar liet zich niet inschrijven aan de Balie. Tijdens zijn studies huwde hij te Brussel op 24 mei 1855 met Adèle Deswert. In 1864 werd hij censor bij de Nationale Bank van België, directeur van het Emissie-instituut in 1870, vice-gouverneur in 1882 en gouverneur van de Nationale Bank vanaf 28 augustus 1888. Lang zal hij deze functie niet uitoefenen, daar hij te Brussel overleed op 21 december 1890. Zijn schoonvader, Louis Deswert, was beheerder van de "Banque de Belgique" en nadien in dienst (1850-1864) van de Nationale Bank van België als directeur en vervolgens als vice-gouverneur. Na de dood van koning Leopold I in 1865 werd hij medestichter van de "Eglise Protestante Libérale".

ANDERE BEKENDE FIGUREN UIT DE FAMILIE ANSPACH

In de familie Anspach zijn er verschillende leden die hun sporen in het openbare leven hebben nagelaten :

- **Frédéric Anspach**, geboren te Elsene op 25 juni 1908 en overleden te Brussel op 19 augustus 1977. Belgisch tenorzanger, die zich in lied en oratorium specialiseerde. Sinds 1931 trad hij op op vele festivals. Hij trad geregeld op in de Muntchouwburg te Brussel en maakte carrière in de opera, met ondermeer de rol van Pellens en in Werther. Hij was in 1953 leraar aan het Muziekconservatorium te Brussel en lector aan de Luikse universiteit. (Zoon van : Paul Eugène Albert Anspach, Brussel 1882 - Vorst 1981 en van Marie De Smet, Gent 1886 - Etterbeek 1964, kleinzoon van : Armand Anspach-Puissant, Brussel 1856 - Sint-Joost-ten-Node 1937 en van Emilie Puissant, Merbes-le-Château 1862 - Sint-Joost-ten-Node 1960 en achterkleinzoon van Eugène-Guillaume Anspach, Brussel 1833 - Brussel 1890 en van Adèle Deswert, ° Leuven 1834. Deze laatste is de broer van de burgemeester).
- **Paul Eugène Albert Anspach**, geboren te Brussel op 1 april 1882 en overleden te Vorst op 28 augustus 1981. Hij huwde met Marie De Smet (Gent 1886 - Etterbeek 1964). Hij is de vader van tenorzanger Frédéric Anspach. Zie in dit hoofdstuk. Belgisch schermer. Als nummer één in de scherm sport is hij één van de weinige atleten die bij vier Olympische Spelen met medailles naar huis kwam. (Brons voor individueel en in ploegverband, 1908, 1908 : Goud voor individueel en in ploegverband ; 1912 : Zilver in ploegverband, 1920 en 1924). Hij werd de grote ambassadeur van zijn sport. In 1913 was hij medestichter van de Internationale Federatie van de Scherm sport, waarvan hij secretaris werd en nadien voorzitter.
- **Henri Anspach**, geboren te Brussel op 10 juli 1882 en overleden te Portets (Garonne) op 29 maart 1979. Schermer. Behaalde de gouden medaille voor de scherm sport in-groepsverband op de Olympische Spelen in 1912 te Stockholm. Hij werd gekwetst en door gas bevangen in de Eerste Wereldoorlog. Nadien kon hij zijn sportieve activiteiten niet meer hernemen. Hij vestigde zich in het zuiden, waar een beter klimaat heerste, en hield zich bezig met schilderkunst. Hij huwde een eerste maal in 1933 met Jeannine Risa (° Parijs 1901). (Zoon van : Lucien Anspach, Brussel 1857 - Etterbeek 1915 en van Jeanne Orban, Liège 1859 - Liège 1911 ; kleinzoon van : Eugène Guillaume Anspach, Brussel 1833 - Brussel 1890 en van Adèle Deswert, ° Leuven 1834. Deze laatste is de broer van de burgemeester).
- **Lucien Anspach**, geboren te Brussel op 9 juli 1857 en overleed te Etterbeek op 9 november 1915. Ingenieur en U.L.B.-professor. Had een bijzondere belangstelling voor de analytische en toegepaste mechaniek, waarover hij meerdere studies publiceerde. Zijn aandacht ging vooral naar het vervaardigen van nieuwe machines. Hij was lid van de Protestantse Kerk te Brussel, waar hij een belangrijke invloed had. Hij huwde in 1881 met Jeanne Orban (Liège 1859 - Liège 1911). (Hij is de zoon van Eugène Guillaume Anspach en van Adèle Deswert en vader van Henri Anspach. Zie in dit hoofdstuk).

- **Armand Louis Anspach-Puissant**, geboren te Brussel op 2 juli 1856 en overleden te Sint-Joost-ten-Node op 5 juli 1937. Advocaat. Gemeenteraadslid van Brussel (1908-1930), volksvertegenwoordiger (1886-1895), kolonel bij de Burgerwacht van Brussel (1892-1914), Groot-commandeur bij de Hoge Raad van België van de oude Schotse ritus, waar hij aanvaard werd in 1925 (1925-1937), Tresorier van de Bestuursraad van de "Eglise protestante libérale de Bruxelles" (1892-1914). Hij verrichtte genealogisch onderzoek naar de families Honnorez en Bara. Hij huwde in 1882 met Emilie Puissant (Merles-le-Château 1862 - Sint-Joost-ten-Node 1960). Hij is de zoon van Eugène Guillaume Anspach en van Adèle Deswert en de vader van Paul Eugène Albert Anspach. Zie in dit hoofdstuk.

GENEALOGISCH FRAGMENT

I. Johann ANSPACH

De familie Anspach is afkomstig uit Schwabenheim, een gemeente gelegen halfweg Wiesbaden en Bingen-am-Rhein, in de streek van Mainz (Duitsland). In de oude registers van Schwabenheim werd in 1681 de oudste gekende voorvader Johann Anspach vernoemd, die toen 74 jaar was. Hij had een zoon, met name Johann Wilhelm Anspach.

II. Johann Wilhelm ANSPACH

Johann Wilhelm Anspach was onderwijzer te Schwabenheim tot 1730. Zijn echtgenote was Marie Elisabeth N. . . (1644-1726). Zij hadden twee zonen: Johann Nicolaus Anspach, volgt onder III en Johann Anspach († vóór 1758), landbouwer, gehuwd met Anna Catharina N. . . († vóór 1758).

III. Johann Nicolaus ANSPACH xx Anna Maria BRODTRECHT

Johann Nicolaus Anspach was bakker te Schwabenheim, waar hij wellicht geboren werd en overleed (1644-1726). Hij was er driemaal gehuwd. Een eerste maal met een vrouw waarvan de naam ons niet is bekend, een tweede maal met Anna Maria Brodtrecht en een derde maal met Maria Agnes N. . . Hij telde vier zonen, allen geboren te Schwabenheim, zonder vermelding wie de moeder was: Rufus, Isaac Salomon, die volgt onder IV; Johann Willem, waarvan zijn afstammelingen, einde van de 18de eeuw uitweken naar Rotterdam (NL) en waarschijnlijk als vierde zoon Johann Christian.

IV. Isaac Salomon ANSPACH x Françoise LEYNARDIER

Isaac Salomon Anspach werd geboren te Schwabenheim in 1708 en overleed te Genève (CH) op 17 augustus 1757. Hij verliet in 1728 zijn geboortedorp en vestigde zich te Nîmes (F), waar hij zich ging vervolmaken in de fabricatie van zijden kousen. Trouw aan zijn protestants geloof woonde hij de kerkdiensten bij en was lid van het koor. Hij huwde te Genève op 25 juni 1743 met de calvinistisch gezinde Françoise Leynardier, afkomstig uit Montignac-en-Languedoc. Zij overleed te Genève op 11 november 1761.

Isaac Salomon Anspach was ook protestants dominee en in functie van deze taak reisde hij veel naar Frankrijk, België, Engeland en zelfs naar Rusland. Hierdoor verwaarloosde hij zijn gezin. Na zijn overlijden had de weduwe alle moeite om hun negen kinderen (vier zonen en vijf dochters) verder op te voeden. De oudste zoon, Jean-Louis, week uit naar Engeland; de tweede zoon Isaac Salomon jr., volgt onder V; De derde zoon week uit naar Parijs; de vierde en jongste zoon, Pierre Marc, bleef te Genève, maar één van zijn zonen, Jean François Etienne week uit naar Sint-Petersburg (Rusland), waar hij predikant werd. Deze laatste keerde terug naar Genève waar hij in 1877 overleed.

V. Isaac Salomon ANSPACH x Aimée PAPET

Isaac Salomon Anspach werd geboren te Genève op 12 juni 1746. Met de steun van twee studiebeurzen volgde hij de zware studies van letteren en theologie en werd in 1774 predikant bevestigd. Het jaar nadien werd hij aangesteld tot regent van het eerste college van Genève. Isaac Salomon Anspach was een grote bewonderaar van Jean-Jacques Rousseau, wiens nieuwe ideeën hij gans zijn leven zal volgen. Te Genève verdedigde hij met vaste overtuiging het gedachtengoed van Rousseau, waardoor hij in ongenade viel en verbannen werd. Vierhonderd gezinnen moesten eensklaps het Zwitserse kanton Genève verlaten, omdat hun politieke gezindheid niet in de smaak viel van de toen heersende meerderheid. Op vele plaatsen, maar vooral te Genève waren de leerstellingen van Rousseau verspreid, met als gevolg dat er wrijvingen ontstonden tussen voor- en tegenstanders. Wellicht waren er drie redenen dat Anspach naar Brussel uitweek. Te Brussel bestond reeds een Geneefse gemeenschap, men kon er terecht met de Franse taal en er was het Tolerantie-edict van keizer Jozef II. Bij de protestantse gemeenschap te Brussel vervoegde zich in 1782 400 bannelingen uit Genève onder leiding van predikant Anspach. Zij vestigden zich in de nieuwe wijk aan het Park van Brussel in de Hertogstraat, die weldra algemeen de "rue des Genevois" werd genoemd. Toen de toestand in Genève zich nogmaals had gewijzigd, keerde Anspach op 18 mei 1789 naar zijn vaderland terug.

Isaac Salomon Anspach huwde te Genève op 11 augustus 1778 met Aimée Papet. Uit hun huwelijk werden vijf kinderen geboren.

1. Jeanne Catherine Dorothee (Dorine) Anspach, ° Genève 23-6-1777. Zij huwde met baron de Seebach, kamerheer van de prins van Altenburg. Hierdoor verbleven zij aan het hof te Gotha.
2. François Louis Jean Jacques Anspach, ° Brussel 8-10-1784. Hij huwde te Brussel 23-8-1826 met Marie Françoise Honnorez. Zij werden de ouders van Jules-Victor Anspach, de latere burgemeester. Volgt onder VI.
3. Een zoon, die te Genève in 1780 overleed aan de kinderpokken.
4. Gaspard Isaac Joseph Anspach, ° Genève 1-5-1781 en † Cartigny 9-10-1814.
5. Catherine Elisabeth, genoemd Elisa Anspach, ° Genève 11-7-1792, en † Genève in 1841. Zij verbleef geruime tijd aan de zijde van haar zus aan het hof te Gotha, waar zij instond voor de opvoeding van de jonge prins van Altenbourg.

VI. François ANSPACH x Maria Françoise HONNOREZ

François Louis Jean Jacques, ° Brussel (Geneefse kerk) 8-10-1784. Het gezin Anspach woonde in de Peterseliestraat op enkele stappen van het Martelarenplein, terwijl de familie Honnorez op het Martelarenplein woonde. Zo huwde hij te Brussel op 23-8-1826 met Marie Françoise Aglaë Charlotte Mélanie Honnorez, ° Brussel 29-7-1807 en † Brussel 12-12-1851. Hun gezin telde vier kinderen:

1. Jules Anspach, ° en † Brussel 1827.
2. Jules Victor Anspach, ° Brussel 20-7-1829. De latere burgemeester van Brussel. Volgt onder VII.
3. Edouard Charles Anspach, ° Brussel 24-2-1831 en † Tanger (Marokko) 16-2-1902. Hij huwde op 14-4-1857 met Anne Catherine Nieuwenhuys, dochter van Lambert Théodore Nieuwenhuys en van Cornelia Borremans. Zijn echtgenote overleed enkele jaren na hun huwelijk. Hij bleef weduwe en bouwde een carrière op in de diplomatie.
4. Eugène Guillaume Anspach, ° Brussel 7-2-1833 en † Brussel 21-12-1890. Nog tijdens zijn studies huwde hij te Brussel met Adèle Deswert ° Leuven 4-2-1834, dochter van Louis Deswert en van Jeanne Romberg. Hij werd bankier bij de "Banque de Belgique" en nadien gouverneur van de Nationale Bank van België.

VII. Jules Victor ANSPACH x Françoise Louise (Fanny) URBAN

Jules Victor Anspach, ° Brussel (Schildknaapstraat) 20-7-1829. Aan zijn geboortehuis werd een gedenkplaat aangebracht. Hij overleed op het familiedomein te Linthout-Etterbeek op 19-5-1879. Hij huwde te Brussel op 23-8-1851 met Françoise Louise (Fanny) Urban, ° Namur 4-12-1828, † Elsene 14-5-1895, dochter van Perpète Louis Urban en van Eugénie Anne Du Pré. Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren:

1. Marguerite Anspach, ° Brussel 18-9-1852, † Brussel 24-12-1934. Zij huwde met Jules Van Dievoet, ° Brussel 7-3-1844, † 7-3-1917, zoon van August Van Dievoet en Antoinette Coniart.
2. Maurice Anspach, † Brussel 20-9-1854, † Brussel 20-11-1942. Hij huwde te Antwerpen 14-9-1878 met Virginie Pecher, ° Rio-de-Janeiro 27-1-1856, dochter van Edouard Pecher en van Marie Cateaux. Hij verwierf bekendheid als voorzitter van de Raad van Beheer van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas (ASLK), van 1919 tot 1936.

NAAMSVERKLARING

De familie Anspach ontleent in dit geval haar naam aan een klein dorpje in het Taunusgebergte. Beter gekend is de Duitse stad Ansbach in de deelstaat Beieren, in het dal van de Pezat. Verder zijn er in Duitsland nog andere kleinere lokaliteiten met de naam Ansbach.

Jos LAPORTE

GERAADPLEEGDE WERKEN

- Madame DOLEZ-ORTS, Les Anspach d'Est en Ouest, in *Le Parchemin*, 1985, pp. 371-397.
- Dr. Hans JUNG, Herkunft, Wanderwege und Wirken der südwestdeutschen Familien Anspach, in *Pfälzische Familien- und Wappenkunde*, 7de jg., 1958, pp. 49-64 en pp. 81-96.
- Jac A., De Familie Anspach, in het Maandblad van het Genealogisch- Heraldiek Genootschap "De Nederlandsche Leeuw", 1894, kol. 91-96 en kol. 102-112.
- Brussel en zijn burgemeesters : André Fontainas en Jules Anspach, in *Mijn stad Brussel*, 7de jg., september 1980, pp. 6-7.
- Mina MARTENS, Jules Anspach, in *Biographie Nationale*, Tome 29, Brussel, 1957, kol. 126-130.
- Stad Brussel, Bulletin Communal, Séance extraordinaire du 20 mai 1879; Réunion extraordinaire du conseil communal, le 21 mai 1879; conseil communal, comité secret du 26 mai 1879; pp. 323-329.
- Rouwbrief Jules Victor Anspach, in het Stadsarchief Brussel, Fonds Fauconnier; en in het Genealogisch documentatiecentrum van de S.C.G.D., Schaarbeek.
- Cecilia VANDERVELDE, La Nécropole de Bruxelles, Brussel, 1991, p. 35 (met foto).
- Brussel op de Zenne, Brussel, 1971.
- Hugh-Robert BOUDIN, Isaac-Salomon Anspach, in *Biographie Nationale*, Tome 40, Brussel, 1977-1978, kol. 6-12.
- J. WILLEQUET, Edouard Charles Anspach, in *Biographie Nationale*, Tome 31, Brussel, 1961, kol. 31-32.
- P. KAUCH, Eugène Guillaume Anspach, in *Biographie Nationale*, Tome 29, Brussel, 1957, kol. 123-126.
- P. KAUCH, Eugène-Guillaume Anspach, Cinquième gouverneur de la Banque Nationale de Belgique, 1833-1890, in *B.N.B., Revue du personnel de la Banque Nationale de Belgique*, november 1955, pp. 12-20.
- Eugène SEYDE, Armand-Louis Anspach-Puissant, in *Belgische Koloniale Biografie*, Tome 3, Brussel 1952, kol. 14-15.
- Het Protestantisme te Brussel, Koninklijke Bibliotheek Albert I, Brussel, 1980.
- Van Leopold I tot Jean Rey, De Protestanten in België van 1839 tot 1989, Brussel, 1990.
- E. PICHAL, De Geschiedenis van het Protestantisme in Vlaanderen, Amsterdam-Antwerpen, 1975.
- Gedenkboek 1865-1965 van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas van België, Brussel, 1965.
- (De Familie) Honnorez, in *Annuaire de la Noblesse de Belgique*, Brussel, 1869, pp. 296-299.

GENEALOGISCHE MEDEWERKING

- Dank aan de heer Claude Anspach voor genealogische informatie.
- Briefwisseling met de "Protestantse Theologische Faculteit", Brussel, juni 1982.
- Dank aan de heer Eugène de Lelys voor de correspondentie naar het buitenland.
- Briefwisseling naar het "Archives d'Etat" te Genève, december 1982.
- Briefwisseling met de "Evangelische Kirche in Hessen und Nassau", Darmstadt (Duitsland), maart 1983.
- Briefwisseling met "Het Centraal Bureau voor Genealogie", Den Haag (Nederland), juli 1982.
- Briefwisseling met de "Arbeitsgemeinschaft Pfälzisch-Rheinische Familienkunde, Ludwigshafen-am-Rhein (Duitsland), juli 1982.

16	V/1	17	V/2	18	V/3	19	V/4	20	V/5	21	V/6	22	V/7	23	V/8
Jean Nicolas ANSPACH		Anne Marie BRODTRECHT						Françoise Benedicte PAPET		Genevieve NERI		Denise TAXIL		Lucette de BARDEL	
8	IV/1		9	IV/2		10	IV/3		11	IV/4					
Isaac Salomon ANSPACH		Françoise LEYNADIER		Augustin Jacob PAPET Schoolmeester		Louise TAXIL									
* Schwabenheim (D) 1708 † Genève (CH) 15-7-1757		* Nîmes (F) 1718 † Genève (CH) 11-11-1781		* Bossey (CH) 8-5-1717		* Genève (CH) 28-4-1719 † Genève (CH) 22-7-1765		x Erquelines 6-9-1735				x Mons 12-2-1733			
x Genève (CH) 25-6-1743		x Neydens (CH) 18-10-1746													
4	III/1		5	III/2											
Isaac Salomon ANSPACH Protestants predikant		Amée PAPET													
* Genève (CH) 12-6-1746 † Cétigny (CH) 19-1-1825		* Neydens (CH) 23-10-1753 † Cartigny (CH) 22-5-1811													
x Genève (CH) 11-8-1776															
2	II/1														
François Louis Jean Jacques ANSPACH Handelaar - Bankier - Volksvertegenwoordiger															
* Brussel (Geneefse kerk) 8-10-1784 † Brussel 8-6-1858		x Brussel 23-8-1826													
1	I/1														
Julius Victor ANSPACH Burgemeester van Brussel 1853-1879															
* Brussel 20-7-1829 † Etterbeek 19-5-1879		x Brussel 23-8-1851													

24	V/9	25	V/10	26	V/11	27	V/12	28	V/13	29	V/14	30	V/15	31	V/16
Jean Lambert HONNORÉ(Z) * Mons (N) 29-9-1768		Marguerite François BRICOURT * Erquelines 4-10-1703 † Mons (N) 10-2-1789		Jean Baptiste LEGENT † Mons (E) 31-10-1752		Marie Philippe GALLIEZ * Mons (N) 21-1-1786		Albert BARA * St-Gerard 21-6-1709 † Fontaine L'Evêque (S) Ypres 28-4-1779		Marie Françoise COURSSIN * Fontaine L'Evêque (S) -Châtignol 21-5-1705 † Fontaine L'Evêque (S) -Christophe 28-1-1748		Thérèse Françoise GILLOT † Brussel (Sint-Goedele) 6-5-1774 Marie Cornélie DIRCOISENS			
12	IV/5		13	IV/6		14	IV/7		15	IV/8					
Pierre Lambert HONNORÉ(Z) Geneesheer te Mons		Mana Madeleine LEGENT		Albert Grégoire Joseph BARA		Marie Anna Theresia GILLOT									
* Erquelines 14-2-1738 † Mons 21-5-1809		* Mons (Saint-Nicolas) 19-2-1735 † Brussel 28-4-1815		* Fontaine-l'Évêque (Saint-Christ) 15-4-1739 † Brussel 16-12-1809		* Brussel (Sint-Niklaas) 30-6-1769									
x Mons (Sint-Elisabeth) 17-6-1765		x Brussel 8 messidor An VI (24-6-1798)													
6	III/3		7	III/4											
Jean Remy François HONNOREZ Advocaat		Ernestine Francisca Mana BARA													
* Mons (Saint-Germain) 27-1-1768 † Brussel 19-2-1828		* Brussel (Sint-Niklaas) 1-7-1771 † Brussel 8-6-1814													
x Brussel 8 messidor An VI (24-6-1798)															
3	II/2														
Marie Françoise Agtaé Charlotte Melanie HONNOREZ															
* Brussel 29-7-1807		† Brussel 12-12-1851													
Françoise Louise URBAN dochter van Perpète Louis URBAN en van Eugénie Anne DU PRÉ															
* Namur 4-12-1828		† Brussel 14-5-1895													